

İhaleyle Alınan Aracın Geç Tescili Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edilmesi (Anayasa Mahkemesi Kararı)

25/10/2018

BB 62/18

İhaleyle Alınan Aracın Geç Tescili Nedeniyle Mülkiyet Hakkının İhlal Edilmesi

Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümü 12/9/2018 tarihinde, *Ali Rıza Akarsu* (B. No: 2015/6999) başvurusunda Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Olaylar

Başvurucu, vergi dairesince düzenlenen açık artırmada aldığı aracın trafik siciline tescili için Emniyet Müdürlüğüne başvurmuştur.

Emniyet Müdürlüğü, Mahkeme kararı uyarınca aracın üzerinde ihtiyati tedbir şerhi bulunduğunu ve tescilinin mümkün olmadığını bildirmiştir. Başvurucunun bu işleme karşı İdare Mahkemesinde açtığı iptal davası kabul edilmiş ve araç başvuru adına trafik siciline tescil edilmiştir.

Başvurucu bu defa satın aldığı aracın yaklaşık bir yıl geç tescil edilmesi nedeniyle uğradığı zararların tazmini için idareden talepte bulunmuş, bu talebe bir cevap verilmemesi üzerine Valilik aleyhine İdare Mahkemesinde tam yargı davası açmıştır.

Mahkeme davayı reddetmiştir. Temyiz edilen karar Danıştay tarafından onanmış, başvurucunun karar düzeltme istemi de ilgili Danıştay dairesince reddedilmiştir.

İddialar

Başvurucu, idarenin hukuka aykırı işlemi nedeniyle aracını bir yıl boyunca kullanamadığını belirterek mülkiyet hakkının ihlal edildiğini öne sürmüştür.

Mahkemenin Değerlendirmesi

Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve yasaların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve ondan tasarruf etme, onun ürünlerinden yararlanma olanağı verir.

Somut olayda, başvurucunun idare tarafından yapılan ihalede mülkiyetini edindiği aracın trafik siciline tescil edilmemesi derece mahkemesince kanuna aykırı bulunmuştur.

Bu karar doğrultusunda aracın trafik siciline tescil edilmesi tek başına başvurucunun mağdur sıfatını ortadan kaldırmamaktadır. Başvurucunun mağdur sıfatının ortadan kalkması için ileri sürülen ihlalin hem zamanında giderilmesi hem de mağdurun bu hakkı kullanamadığı süre göz önüne alınarak telafi edilmesi gerekmektedir.

Başvurucu hukuka aykırı bulunan idari işlem yüzünden tescil talebinde bulunduğu tarihten tescil işleminin gerçekleştiği tarihe kadar geçen yaklaşık bir yıllık sürede aracını kullanamamıştır.

Mesleği şoförlük olan ve uluslararası taşımacılık yapan başvurucunun idareye güvenerek satın aldığı aracın mesleki ve ticari faaliyeti açısından önem taşıdığı ve ekonomik bir değer ifade ettiği, idarenin hatası sebebiyle bundan yararlanamadığı ve kazancından yoksun kaldığı açıktır.

Zararın varlığı kabul edildiği hâlde miktarının ispatının katı koşullara bağlanması, idarenin hatasından doğan mağduriyetin giderilmemesine yol açmıştır.

Sonuç olarak başvurucunun idarenin düzenlediği bir açık artırmada iyi niyetli olarak satın aldığı aracın yaklaşık bir yıl boyunca trafik siciline tescil edilmemesinin, başvurucunun mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiği, bu müdahale sebebiyle oluşan zararın ise giderilmediği tespit edilmiştir.

Bu durumda herhangi bir tazminatın da ödenmediği dikkate alındığında, somut olayda müdahale ile başvurucuya aşırı bir külfetin yüklendiği, kamu yararı amacı ile mülkiyet hakkının korunması arasında olması gereken adil dengenin başvuru aleyhine bozulduğu ve müdahalenin ölçülü olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.